

Az anyagi, elhelyezkedésbeli nehézségek mellé jöttek a népcsoportok közötti összeütközések, villongások is. A székelyek eredeti foglalkozásuk szerint főleg állattenyésztők és kézművesek voltak. Elsősorban a külterjes állattenyésztés ismeretével rendelkeztek. Római katolikus vallásban nevelkedtek. Ősi szokásaikat, népviseletüket megtartották, így nem csoda, hogy új hazájukban a helyi lakosság megütözközve és nem kis lenézéssel szemlélte a székelyek mezőgazdasági kultúrájának alacsony fokát, egzisztenciát teremtő vergődését.¹⁶ Kunbaján a visszatért németek a betelepített magyar és székely lakosságot terrorizálták és fenyegették.¹⁷ Egyre több olyan vád is elhangzott, hogy a székelység nem akar dolgozni. Ezt vizsgálta Vaskúton, Garán és Csátalján a Bajai Hírlap egyik riportere. „Tegnap pedig az aratás idején Vaskútra, Garára hívtak, azonnal, hogy pereg a szem a gabonából, nem aratják le a székelyek, szabotálnak. Kinn voltam Vaskúton, Garán, meg Csátalján is . . . Tegyük félre az előítéleteket és ehelyett vizsgáljuk meg, miért nem tud dolgozni a székely. Vaskúton pl. 70 jegyzőkönyvet kaptunk székelyektől több tanúval aláírva, hogy vagy föld, vagy mezőgazdasági felszerelés átadását megtagadták a bundisták. Életveszélyesen megfenyegették őket . . .

Ha Csátalján idejében arattak a székelyek, ha Vaskúton is keresztülvitték az aratást, pontosan csak Garán letelepedett székelyek azok, akik nem szeretnek dolgozni? Csátalján volt idejük aratni, Garán sok volt a robot, rossz időpontban kötöttek ki az új telepések, a legnagyobb munkaidőben.”¹⁸

Végül is a nehézségek leküzdésével, az évek múlásával a kb. 600 székely telepés lett itt új hazát, s ma éppen szorgalmuk és serénységük révén megbecsülésnek örvendenek falvainkban.

Zorn Antal

HÍREK

Magyar—szlovák néprajzi konferencia Budapesten. A magyar és a szlovák néprajzkutatók között már igen hosszú ideje áll fenn intézményes keretek között és személyes kapcsolatok révén is gyümölcsöző együttműködés, ami elsősorban szakmai konzultációkban, közös tanácskozások, illetve kutatási programok megszervezésében realizálódik. E kapcsolattrendszer fontos állomására került sor Budapesten 1986. október 7—10-e között, *A tradicionális kultúra továbbélése a szocialista társadalomban* című magyar—szlovák bilaterális néprajzi konferencia megszervezésével.

Az előadás-sorozatot *Paládi-Kovács Attila*, a Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Kutatócsoportjának igazgatója nyitotta meg, majd az első, a probléma elméleti jellegű bemutatására vállalkozó előadást *Božena Filová*, a Szlovák Tudományos Akadémia Néprajzi Intézetének igazgatónöje tartotta. A következő négy nap alatt mintegy huszonkét előadásban a két ország kutatói a kérdéskör sokszempontú elemzését végezték el. Itt most csak néhány kiemelkedő, újszerű szemléletmódot, illetve élénkebb vitát kiváltó referátumot emelnék ki. *Gunda Béla* imponálóan széles körű és mélységű anyagszeretetre támaszkodva egy néphiedelem, a vasfű ismeretének és felhasználásának múltját rekonstruálta. *Újváry Zoltán*, hasonló módszertani megközelítéssel, a magyar „rabvágás” népszokásnak szlovák és német párhuzamait vette számba, valamint történeti gyökereit tárta fel. *Gyivicsán Anna*, *Méry Margit* és *Kósa László* a magyarországi szlovákok, valamint a szlovákiai magyarok mai, részben néprajzi, kulturális jelenségeiről, a folklór, illetve a folklorizmus hatásáról beszélt. Meg kell még említeni *Jakubíková Kornélia* előadását a mai lakodalmak hagyományos jelenségeiről, valamint *Bartha Elek* eszmefuttatását az egyházaknak a nemzetiségi kultúra megőrzésében játszott szerepéről. A tanácskozást néprajzi filmek vetítése, valamint a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum megtekintése és szakmai konzultációk egészítették ki. (*Liszka József*)

A KÖVETKEZŐ SZÁM TARTALMÁBÓL: 150 éves a Magyar Nemzeti Múzeum épülete — Balázs Ferenc emlékezete — Cegléd 1849-ben — Tizenkét „ír királyfi” a Kapos-könyök környékén — Utcanevek és a redemptio Türkevén — Sályi néprajz festményeken — Képfestők Tiszakécskén — Beszélgetés Andrásfalvy Bertalan néprajzkutatóval és Nagy János szobrásszal — Az Alsó-Garam menti kurtaszoknya hétfalu — A kövágóorsí Tanárkapu — Személynevek egy bácskai falu szólásaiban — Mit ettek egykor a Bodrogközben? — Hagyományos halászat az Ungvidéken — Negyedszázados helyörténeti gyűjtemény Tokajban — A nyolcszáz éves Zsira — Magyar est a burgenlandi Locsmádon — Könyvismertetések.